

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAHRAMANMARAŞ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	11
7. DENETİM BULGULARI.....	12
8. EKLER.....	34

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 7: KASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Kahramanmaraş (Ayvalı) İçme Suyu Projesi Maliyet Bedeli.....	14
Tablo 9: Yıllar İtibarıyla Su Kayıp Oranları	20

KISALTMALAR

CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemi
DSİ	: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
KASKİ	: Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
SCADA	: Veri Tabanlı İzleme ve Kontrol Sistemi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
2. Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtılmaması
3. Uzun Vadeli Borçlanmaya İlişkin Faiz Tutarlarının Tamamının Borçlanmanın Yapıldığı Yıl Giderleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Düzeyde Bulunması
2. Kanalizasyon ile Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
3. Atıksu Arıtma Tesislerinin Elektrik Enerjisi Teşvikinden Yararlanamaması
4. İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Yüksek Olması
5. Kompanzasyon Sistemlerinin Düzenli Olarak Kontrol Edilmemesi, Bakım ve Onarımlarının Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Reaktif Enerji Tüketim Bedeli Ödenmesi
6. Park, Bahçe ve Benzeri Alanlarda Kullanılan Suların Tespit ve Tahakkuklarının Yapılmaması
7. Kaynak ve Yeraltı Sularından Alınan Gelirlerden İlgili Belediyelere Pay Aktarılmaması
8. Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması
9. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi
10. İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması
11. Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmeyip Emanetler Hesabında Bekletilmesi
12. İçme Suyu ve Atıksu Altyapı Tesislerinin İzleme ve Kontrol Sistemlerine İlişkin Çalışmalar ile Altyapı, Üstyapı Tesisleri ve Abone Bilgilerinin Coğrafi Bilgi Sistemlerine Aktarma İşlemlerinin Tamamlanmaması

13. Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Faydalı Tüketim Miktarına İlişkin Takip ve Denetimlerin Yapılamaması

14. Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması

15. Teftiş Kurulu ile Abone İşleri Dairesi Başkanlığı Birimlerinin Kurulmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (KASKİ), Bakanlar Kurulunun 13.03.2014 tarih ve 2014/6072 sayılı kararı ile kurulmuştur. KASKİ Genel Müdürlüğü, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu kararının yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 2014 yılı içinde teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Kahramanmaraş il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler KASKİ Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre KASKİ'de bağlı idare olarak Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."* hükmü gereğince KASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dâhilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Meclisi, KASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının onayı ile atanır

Daire başkanları, teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile Su ve Kanalizasyon İdaresinin diğer personeli genel müdür tarafından atanmaktadır.

KASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanun'un 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

KASKİ Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

KASKİ hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	336	135
Sözleşmeli Personel	-	41
Kadrolu İşçi	387	160
Geçici İşçi	-	1
Toplam	723	337
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	607

KASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu bir adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre KASKİ'de bağlı idare olarak Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

KASKİ'nin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek	Bütçe İle Verilen Ödenek	Eklene / Düşülen Ödenek	Ödenek Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)	(TL)
01- Personel Giderleri	0,00	38.000.000,00	2.764.800,00	40.764.800,00	38.065.182,77	2.699.617,23	0,00
02- Sosyal Güv. Kurum. Devlet Primi Giderleri	0,00	6.500.000,00	797.300,00	7.297.300,00	6.810.154,02	487.145,98	0,00
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	142.000.000,00	27.829.900,00	169.829.900,00	169.276.200,65	553.699,35	0,00
04-Faiz Giderleri	0,00	10.000.000,00	-357.000,00	9.643.000,00	9.642.640,89	359,11	0,00
05-Cari Transferler	0,00	2.000.000,00	1.329.000,00	3.329.000,00	3.324.644,82	4.355,18	0,00
06-Sermaye Giderleri	0,00	109.500.000,00	-364.000,00	109.136.000,00	109.059.512,01	76.487,99	0,00
07-Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08-Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09-Yedek Ödenek	0,00	32.000.000,00	-32.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		340.000.000,00	0,00	340.000.000,00	336.178.335,16	3.821.664,84	0,00

KASKİ'nin 2021 mali yılı bütçesi ile 340.000.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 336.178.335,16 TL bütçe gideri yapılmış, 3.821.664,84 TL ödenek iptal edilmiştir.

KASKİ'nin 2021 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 340.000.000,00 TL ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 320.000.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, “Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki” 20.000.000,00 TL borçlanma ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	220.000.000,00	241.645.636,36	-67.432,27	241.578.461,09	109,81
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
05- Diğer Gelirler	100.100.000,00	105.235.155,89	-6.267,66	105.228.888,23	105,12
06- Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	320.000.000,00	346.880.792,25	-73.699,93	346.807.092,32	108,38

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %108,38 ile beklenenin üstünde gerçekleşmiştir. Beklenenin üzerinde oluşan bu gerçekleşmenin su tahsilatlarındaki artış ile merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylardan kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	38.000.000,00	38.065.182,77	100,17
02- Sosyal Güvenlik Kur. Devlet Primi Giderleri	6.500.000,00	6.810.154,02	104,77
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	142.000.000,00	169.276.200,65	119,21
04- Faiz Gideri	10.000.000,00	9.642.640,89	96,43
05- Cari Transferler	2.000.000,00	3.324.644,82	166,23
06- Sermaye Giderleri	109.500.000,00	109.059.512,01	99,60
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	32.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	340.000.000,00	336.178.335,16	98,88

2021 yılında bütçe giderleri %98,88 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar (%1,12) oranında azalmıştır. Cari transferler ile mal ve

hizmet alım giderleri beklenenin üstünde gerçekleşirken, diğer gider kalemleri beklenene yakın gerçekleşmiştir.

KASKİ'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	156.955.334,46	174.176.165,72	241.645.636,36	10,97	38,74
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	0,00	600,00	0,00	0,00	-100,00
Diğer Gelirler	84.507.364,96	86.781.329,05	105.235.155,89	2,69	21,26
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	241.462.699,42	260.958.094,77	346.880.792,25	8,07	32,93
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	81.097,64	57.376,68	73.699,93	-29,25	28,45
Net Toplam	241.381.601,78	260.900.718,09	346.807.092,32	8,09	32,93

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 85.922.697,48 TL'lik (%32,93) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerindeki 67.469.470,64 TL (%38,74) ve diğer gelirler kalemindeki kişi ve kurumlardan alınan paylardaki 18.453.826,84 TL (%21,26) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	34.849.388,97	36.953.264,50	38.065.182,77	6,04	3,01
SGK Devlet Prim Giderleri	5.956.214,39	6.542.412,98	6.810.154,02	9,84	4,09
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	134.736.720,93	146.349.549,50	169.276.200,65	8,62	15,67
Faiz Giderleri	14.283.395,36	14.321.446,46	9.642.640,89	0,27	-32,67
Cari Transferler	2.833.853,93	2.873.251,03	3.324.644,82	1,39	15,71
Sermaye Giderleri	69.694.303,17	67.604.191,76	109.059.512,01	-3,00	61,32
Sermaye Transferleri	50.000,00	0,00	0,00	-100,00	0,00
Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	262.403.876,75	274.644.116,23	336.178.335,16	4,66	22,41

KASKİ'nin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 61.534.218,93 TL (%22,41) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında en önemli artışın

41.455.320,25 TL (% 61,32) sermaye giderleri ile 22.926.651,15 TL (% 15,67) mal ve hizmet alımları giderlerinde olduğu görülmektedir. Faiz giderlerinde ise 4.678.805,57 TL (%32,67) azalış meydana gelmiştir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın idarenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 277.544.022,71 TL, Faaliyet Geliri 407.234.712,90 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 129.690.690,19 TL olarak gerçekleşmiştir.

KASKİ'nin dolaylı hissedarı olduğu şirket bulunmamakta olup, doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: KASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	KASKİ'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı %
1	Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel Anonim Şirketi	50.000,00	50.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

KASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
  - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
  - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
  - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
  - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol, idarenin amaçlarına, mevzuata ve belirlenmiş politikalarına uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ve iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan “İç Kontrol ve Ön Malî Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar”a uygun olarak gerçekleştirilir. Söz konusu Usul ve Esaslar, iç kontrol ve ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin işlem ve süreçleri belirlemiştir. Bunlar idarenin harcama ve malî hizmetler birimleriyle, ön malî kontrol ve iç denetimle ilgili iş ve işlemlerdir.

İdare, iç kontrol kurmak amacıyla ilgili “Usul ve Esaslar” ve “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi” doğrultusunda çalışmalar yürütmüş ve iç kontrol standartlarının gerektirdiği koşulları sağlayabilmek için bir eylem planı oluşturmuştur.

Bu çerçevede; İdarede, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

Ön mali kontrol sisteminin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi bulunmaktadır.

İdarede çalışan personelin, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzaladığı anlaşılmış olup, özlük dosyalarında yer aldığı görülmüştür. Organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açık bir şekilde belirlenmiş ayrıca iş tanımları yapılarak iş süreçleri ve/veya iş akış şemaları çıkarılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 41'inci maddesi uyarınca hazırlanan Faaliyet Raporlarında, faaliyet sonuçları yer almakta ve değerlendirmeler yapılarak kamuoyuna duyurulmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu, üst yöneticinin onayı ile görevlendirilmiştir. Öte yandan iç kontrol sisteminin yılda en az bir kez değerlendirilmesi ve değerlendirme formları ve raporlar düzenlenmesi gereğinin yerine getirilmesi için gerekli çalışmaların İdare tarafından başlatıldığı anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kanun'un "İç denetim" başlıklı 63'üncü maddesinde; kamu kurumlarının faaliyetlerinin değerlendirilmesinde iç denetim ve iç denetçinin önemine vurgu yapılmış olup, iç denetimin kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti olduğu ifade edilmiştir.

İç denetçi kadrosu tanımlanmamış olan İdare'de iç denetim birimi de kurulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kahramanmaraş Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

---

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Tahsis Edilen ve Tahsisli Kullanılan Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

İdarenin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis ettiği ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca İdareye tahsis edilen taşınmazların muhasebe hesaplarında yer almadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "250 Arazi ve Arsalar Hesabının niteliği" başlıklı 188'inci maddesinde: "*Arazi ve arsalar hesabı, kamu idarelerinin her türlü arazi ve arsaları ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.*"

"252 Binalar Hesabının niteliği" başlıklı 192'nci maddesinde ise: "*Binalar hesabı, eklenti ve bütünleyici parçaları dâhil olmak üzere, kamu idarelerinin mülkiyetinde bulunan binalar ile bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için kullanılır.*"

denilmektedir.

Ayrıca Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün "Amortisman ve Tükenme Payları"na ilişkin 47 sıra numaralı Genel Tebliği'nin "Tahsisli taşınmazların amortisman işlemleri" başlıklı 7'nci maddesinde; Kamu idaresinin mülkiyetinde olup diğer kamu idarelerine tahsis edilmeyen taşınmazların amortisman işlemlerinin maliki kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından, diğer kamu idarelerine tahsis edilen taşınmazların amortisman işlemlerinin ise taşınmazı kullanan kamu idaresinin muhasebe birimi tarafından yapılacağı belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planında 250 Arazi ve Arsalar, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri, 252 Binalar ve 500 Net Değer Hesapları için tahsis işlemine ilişkin olarak yardımcı hesaplar düzenlenmiştir. Buna göre;

Kamu İdaresine başka bir kamu idaresinden taşınmaz tahsis edildiğinde söz konusu taşınmazın değeri ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar / 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri / 252 Binalar (03 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar) Hesabına borç, 500.12 Tahsisli Kullanılan Taşınmazlar Hesabına alacak; taşınmaza ilişkin amortisman tutarı ise 500.13 Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak şeklinde kayıt yapılarak varlık hesapları içerisine alınması gerekmektedir.

Kamu İdaresi mülkiyetindeki taşınmazı başka idareye tahsis ettiğinde ise; 500.11 Tahsis Edilen Taşınmazlar Hesabına borç, ilgisine göre 250 Arazi ve Arsalar / 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri / 252 Binalar (02 Kamu İdaresinin Tahsis Ettiği Taşınmazlar) Hesabına alacak; taşınmaza ilişkin amortisman tutarları ise 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç, 500.13 Tahsis Edilen Taşınmazlar İçin Ayrılmış Amortisman Tutarları Hesabına alacak kayıtlarının yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 2: Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması

Ayvalı İçme Suyu Projesi işinde Devlet Su İşlerine (DSİ) ödenmesi gereken tutarın protokol hükümlerine göre hesaplanmadığı ve kayıtlara doğru şekilde alınmadığı görülmüştür.

Kahramanmaraş Belediye Meclisi tarafından içme suyu yetersizliğinin giderilmesi için 06.09.2007 tarih ve 8/121 sayılı kararla onaylanan protokol ile DSİ, Ayvalı İçme Suyu Projesini gerçekleştirecek, DSİ'ye yapılacak geri ödemeler ise devir protokolünden sonra başlamak üzere fiyat değişikliklerinden etkilenmeden aylık taksitler halinde ödenecektir hükümleri bulunmaktadır.

DSİ bu protokole rağmen kendisine yapılacak geri ödemelerin su fiyatlarının artış oranına bağlı olarak hesaplanacağına ilişkin formülü içeren protokol örneğini onay için İçişleri ve Maliye Bakanlıklarına göndermiştir. Belediye bu duruma hemen müdahil olarak geri ödemenin sarf edilecek maliyet üzerinden ve herhangi bir oran uygulanmadan geçerli sayılmasını, aksi takdirde protokolün geçerli olmayacağını ve projeden çekileceklerini yazılı olarak bildirmiştir. DSİ ise 15.11.2007 tarih ve 3633 sayılı yazısı ile tesisler bitirilip protokol ile devredildikten sonra geri ödemenin hesaplanacak maliyet tutarı ve yazınızdaki talebiniz doğrultusunda yapılacağını bildirmiştir.

Daha sonra 16.11.2011 tarihinde ilgili proje DSİ tarafından tamamlanarak protokol ile devredilmiştir. Protokolde geri ödemelerin belediyenin şehre su verdiği tarihten itibaren başlamak üzere DSİ'nin 3633 yazısında olduğu gibi hesaplanacağı belirtilmesine rağmen daha sonraki yıllarda DSİ geri ödeme taleplerini su fiyatlarının artış oranına göre hesaplanarak ödenmesini istemiştir.

Gelinen süreçte ve protokol hükümlerine göre geri ödeme miktarı tutarı; DSİ tarafından belirlenen maliyet bedeli olmak ve ödemenin başlangıç tarihi şehre su verilen tarihten başlamak üzere ve 30 yılda ödenmek durumundadır.

DSİ tarafından hesaplanan projenin ayrıntılı kalemleri ve maliyet bedelleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 8: Kahramanmaraş (Ayvalı) İçme Suyu Projesi Maliyet Bedeli

İşin Adı	Maliyet Bedeli (TL)
Proje	356.961,52
Arıtma Tesisi İnşaatı	21.743.340,11
İçme Suyu Hissesi	183.432.047,79
Baraj Kamulaştırma	4.022.295,50
İçme Suyu Kamulaştırma	1.216.474,51
İnşaat Malzemesi	109.080,45
Elektrik Tesisatı	12.298,78
Sıhhi Tesisat	30.572,78
Diğer Giderler	124.742,61
Karayolu Geçişi	127.565,10
Toplam	211.175.379,15

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 303'üncü maddesinde "403 Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı" diğer kamu idarelerine olan ve vadesi bir yılı aşan mali borçların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Sonuçta DSİ'ye 30 yılda ödenecek tutar 211.175.379,15 TL'dir. 403 Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabında bu kalem için bu tutarda bir kaydın işlenmesi gerekmekte iken 1.000.000 TL tutarında bir kaydın yer aldığı tespit edilmiştir. İlgili hesabın toplam tutarının 211.175.379,15 TL olacak şekilde düzeltilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 3: Uzun Vadeli Borçlanmaya İlişkin Faiz Tutarlarının Tamamının Borçlanmanın Yapıldığı Yıl Giderleştirilmesi

Bankalardan kullanılan kredilere ilişkin faiz tutarlarının tamamının, dönemsellik ilkesine aykırı olacak şekilde kredinin alındığı yıl giderleştirildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin “Temel kavramlar” başlıklı 5'inci maddesinde “Dönemsellik” kavramına ilişkin olarak; kamu idarelerinin faaliyetlerinin, belirli dönemlerde raporlanacağı ve her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanacağı öngörülmüştür.

Aynı Yönetmelik'in “Faiz giderleri ve faiz gelirleri” başlıklı 36'ncı maddesinde; kamu idarelerinin yaptıkları borçlanmalar dolayısıyla tahakkuk eden faizlerin, ilgili oldukları dönemlere gider yazılacağı ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 381 Gider Tahakkukları Hesabının işleyişine ilişkin 291'inci maddesinde; uzun veya kısa vadeli borçlara ilişkin ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ödenecek olan işlemiş faiz tutarlarının 630 Giderler Hesabına borç, 381 Gider Tahakkukları Hesabına alacak kaydedileceği açıklanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in 481 Gider Tahakkukları Hesabının niteliğine ilişkin 338'inci maddesinde; bu hesabın tahakkuk etmiş giderlerden kaynaklanan ancak, içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemden sonraki dönemlerde ödenebilir duruma gelecek olan borçların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Anılan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde; idarelerin borçlanmalarına ilişkin faiz giderlerinin borçlanma sözleşmesi imzalandığı anda peşinen giderleştirilemeyeceği, ödeme planlarında belirtilen faiz tutarlarının ay sonlarında tahakkuk ettirilmesi gerektiği, tahakkuk tarihinde ödenecek faiz tutarları için 381 Gider Tahakkukları Hesabının kullanılmasına gerek olmadığı, tahakkuk etmiş ancak sonraki aylarda ödenecek faizlerin ise 381 Gider Tahakkukları Hesabına kaydedilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Zira borçlanmalara ilişkin faiz giderleri, süreye bağlı edimler olup, ödeme planlarında belirtilen aylar itibariyle tahakkuk etmektedir.

Kurumun muhasebe verileri ve mali tabloları üzerinde yapılan incelemelerde, 2021 yılında İller Bankasından yapılan borçlanmaya ilişkin ödeme planında belirtilen faiz tutarlarından, 2021 yılı içerisinde ödenmesi planlanan 2.103.357,98 TL'nin 381 Gider Tahakkukları Hesabına, sonraki yıllarda ödenmesi planlanan 4.066.366,81 TL'nin ise 481

Gider Tahakkukları Hesabına alındığı, karşılığında toplam faiz tutarı olan 6.169.724,79 TL'nin ise 630 Giderler Hesabına kaydedildiği, cari dönem öncesi yapılan borçlanmalara ilişkin tahakkuk etmeyen faiz tutarlarının da benzer şekilde gider tahakkukları hesaplarına kaydedilerek giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, banka kredilerine ilişkin faiz tutarlarının tamamının, kredinin kullanıldığı yıl giderleştirilmesi hatalı bir uygulama olup, kredi faizlerinin mali yılı ilgilendiren tutarının dönemsellik ilkesinin bir gereği olarak ilgili faaliyet döneminde gider yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Düzeyde Bulunması

Tahakkuku yapılan su ve atıksu gelirlerinin tahsilat oranlarının düşük olduğu görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 18'inci maddesinde; Belediye Başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiştir. Su Kanalizasyon İdarelerinde Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mali hizmetler birimi" başlıklı 60'inci maddesinde; ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek görevinin Mali Hizmetler Biriminde olduğu, 38'inci maddesinde ise; kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun hükümleri üst yöneticiye, muhasebe birimine ve kamu gelirlerinin tahsil ve takibiyle görevli olanlara, gelirlerin takip ve tahsili konusunda sorumluluklar yüklemiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, 37'nci maddesinde; amme alacaklarının özel kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, özel kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği, 55'inci maddesinin birinci fıkrasında ise; amme alacağını vadesinde ödemeyenlerin, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gerekliliğinin ödeme emri ile tebliğ olunacağı düzenlenmiştir.

İdare'ye ait su ve atıksu gelirlerine ilişkin toplam tahakkukun 386.503.850,79 TL, tahsilâtın 226.822.123,67 TL, tahsilat oranının ise %58,67 olduğu görülmektedir.

2021 yılı toplam net bütçe geliri 346.807.349,32 TL olan İdare için sadece su hizmetlerine ilişkin toplanamayan gelirler 159.681.726,92 TL tutarına ulaşmıştır; ayrıca kira gelirleri ile idare para cezaları tahsilat oranlarının da düşük düzeyde bulunması, kurumun takip ve tahsilat sürecinde sıkıntı içerisinde bulunduğunu göstermektedir. Kamu kaynağının elde edilmesinde görevli ve yetkili olanların, gelirlerin takip ve tahsili için gerekli önlemleri almalarının kamu menfaati açısından uygun olacağı sonucuna varılmıştır.

BULGU 2: Kanalizasyon ile Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kanalizasyon ve içme suyu şebekesi yapım ve yenileme harcamalarına karşılık olarak bu hizmetlerden faydalanan gayrimenkul sahiplerinden alınması gereken katılma paylarının tahakkuk ettirilmediği ve tahsilatlarının da yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 87'nci maddesine göre; belediyelere bağlı müesseselerce yeni kanalizasyon tesisi yapılması veya mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi hallerinde bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı, Kanun'un 88'inci maddesine göre ise; belediyelere bağlı müesseselerce yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması veya mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı hallerinde dağıtımın yapıldığı saha dâhilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınması öngörülmüştür.

Aynı Kanun'un 89'uncu maddesine göre; harcamalara katılma payları, bir program dâhilinde veya istek üzerine yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamı olmakla birlikte bu tür hizmet giderleri Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile İller

---

Bankası tarafından tespit edilen rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşmamakla birlikte bina ve arsalarda vergi değerinin %2'sini de geçmemektedir.

Aynı Kanun'un 90'ıncı maddesine göre; Su Tesisleri ile Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payları hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89'uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilmekte; 92'nci maddeye göre ilan ve tebliğ olunan bu paylar ise 93'üncü maddede yazılı şekillerde tahsil edilmekte ve ayrıca tahsilatı sağlamak üzere tapu dairesi aracılığı ile satış, trampa ve hibe hallerine engel getirmektedir.

İdare, katılım paylarının tahakkuklarını yapmaması sonucu gayrimenkul sahiplerinden alacağı tutarların listesini de tapu dairesine bildirememekte ve mevzuatla getirilen tahsilattaki tedbir ve kolaylıktan da yararlanamamaktadır.

Tüm büyükşehir belediyelerini kapsayan 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 18'inci maddesine göre; yapı için belediyeden ruhsat isteyen kişilerin daha önce İdare'den su ve kanalizasyon durumu hakkında belge almak zorunlulukları bulunmaktadır. İdare o yerdeki su ve kanalizasyon şebekesine göre su ve kanalizasyon durum belgesi vermekte, yapıların durum belgesi alınmadan veya tesisatın durum belgesine aykırı olarak yapılması hallerinde ise imar mevzuatının ruhsatsız yapılar hakkındaki hükümleri uygulanmak durumundadır.

İdare'nin gelir kaynaklarının önemli bir kısmını oluşturacak olan kanalizasyon ile su tesisleri harcamalarına katılma paylarının hesaplanarak tahakkuk ettirilmesi, bu tahakkukların ilan edilip mükelleflere tebliğ edilmesi ile birlikte katılma payına tabi gayrimenkullerin listesinin tapu dairesine bildirilmesi ve tahsilatlarının da takip edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 3: Atıksu Arıtma Tesislerinin Elektrik Enerjisi Teşvikinden Yararlanamaması

Atıksu arıtma tesislerinin elektrik enerjisine ilişkin teşvikten yararlanması için gerekli çalışmaların tamamlanamadığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun "Teşvik" başlıklı 29'uncu maddesinde; arıtma tesisi kuran, işleten ve yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getiren kuruluşların arıtma

---

tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi tarifesinin, sanayi tesislerinde kullanılan enerji tarifesinin yüzde ellisine kadar indirim uygulanabileceği; teşvik tedbirleri ile ilgili esasların yönetmelikle belirleneceği ifade edilmiştir.

Bu maddeye dayanılarak Bakanlar Kurulunca “Atıksu Arıtma Tesislerinde Kullanılan Elektrik Enerjisi Giderlerinin Bir Kısmının Geri Ödenmesine İlişkin Karar” ile indirim oranı yüzde elli olarak belirlenmiştir. Yine aynı madde dayanak gösterilerek “Çevre Kanunu’nun 29’uncu maddesi Uyarınca Atıksu Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanmasında Uyulacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik” yayımlanmış ve bu Yönetmelik’in “Geri ödeme belgesinin verilmesi” başlıklı 5’inci maddesinde; verilen geri ödeme belgelerinin 5 yıl geçerli olduğu belirtilmiştir. Ayrıca belgenin alınabilmesi için; alıcı ortam deşarj standartlarının sağlanması, çevre izin belgesinin alınması, arıtma tesisinde kullanılan elektrik enerjisini ölçen ayrı bir elektrik sayacının olduğunun resmileştirilmesi ve ilgili formların eksiksiz doldurulması gibi şartlar da getirilmiştir.

İdare; Merkez, Afşin, Türkoğlu ve Pazarcık (Narlı) Atıksu Arıtma Tesisleri olmak üzere kullanımda olan dört adet tesisi için çevre izinleri olmaması nedeniyle geri ödeme belgelerini alamamakta ve bunun sonucu olarak teşviklerden de yararlanamamaktadır. Süreç tamamlanamaz ise yıl içinde 2.405.080 TL tutarında geri ödemenin de alınamayacağı öngörülmektedir.

İdare’nin gelir kaynağını artırmak için teşvik şartlarının tamamlanması ve sürecin takip edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 4: İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Yüksek Olması

İçme ve kullanma sularının temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıp ve kaçak oranlarının yüksek olduğu görülmüştür.

İçme ve kullanma suyunun etkin ve verimli kullanılması için su temin ve dağıtım sistemlerindeki kayıplarının azaltılması ve kontrolü amacıyla 8 Mayıs 2014 tarihinde çıkarılan İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği’nin “Su Kayıplarının Azaltılması” başlıklı 9’uncu maddesine göre; idareler su kayıp oranlarını, büyükşehir ve il belediyelerinde 2019 yılı Mayıs ayına kadar en fazla %30 düzeyine indirmekle yükümlüdürler ifadesi 2019 yılında yapılan değişiklikle büyükşehir belediyelerinin su

kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlü oldukları şeklinde değiştirilmiştir.

Bu hükme rağmen aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere, son dört yıl itibarıyla oluşan su kayıp oranları minimum %56 seviyesindedir. Yani sisteme verilen suyun yarısından fazlası kaybolmaktadır.

Tablo 9: Yıllar İtibarıyla Su Kayıp Oranları

	2018	2019	2020	2021
Üretilen Su Miktarı (m ³ / Yıl)	84.035.616	84.868.202	87.091.200	89.006.098
Tahakkuk Eden Su Miktarı (m ³ / Yıl)	35.294.959	36.493.327	37.723.231	38.984.671
Kayıp Kaçak Oranı (%)	57,99	57,00	56,68	56,20

Tarım ve Orman Bakanlığı Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 2021/47 sayılı İçme Suyu Sistemlerindeki Su Kayıplarının Azaltılmasına Yönelik İş Termin Planı Genelgesi ve Eki Kılavuzda; Su Kayıp Yönetimi Biriminin Kurulması ve bu faaliyetleri sürdürülebilir bir şekilde yapabilmesi için personel sayısı ve niteliğinin iyileştirilmesi ile teknik altyapının ekipman ve teçhizat bakımından geliştirilmesinin su kayıplarının azaltılması konusunda önemli olduğu belirtilmiştir.

Bu kapsamda; içme ve kullanma suyu israfının önlenmesi için ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda kayıp ve kaçak oranlarının belirlenen yükümlülük seviyesine indirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 5: Kompanzasyon Sistemlerinin Düzenli Olarak Kontrol Edilmemesi, Bakım ve Onarımlarının Zamanında Yapılmaması Nedeniyle Reaktif Enerji Tüketim Bedeli Ödenmesi

Elektrik ile çalışan sistemlerde aktif ve reaktif güçler arasında dengeyi sağlayan kompanzasyon sistemlerinin ve tüketim değerlerinin düzenli olarak kontrol edilmediği, bakım ve onarımlarının zamanında yapılmadığı görülmüştür.

Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esasların “Reaktif enerji tarifesi uygulamasının kapsamı” başlıklı 13’üncü maddesine göre; müşteriler sistemden çektikleri (endüktif reaktif enerji) ve daha sonra sisteme verdikleri (kapasitif reaktif enerji) reaktif enerjinin belirlenen sınırları aşması halinde reaktif enerji tüketim bedeli ödemekle yükümlüdürler.

Bahsedilen ilave maliyete yol açan reaktif enerjiyi önlemek için kompanzasyon sistemi kurulması gerekmektedir. İdare bünyesinde kompanzasyon sistemleri kurulu olduğu halde reaktif enerji tüketim bedeli ödenmekte olmasının, sistemin etkin ve verimli kullanılmamasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Bu nedenlerle düzenli kontrol, bakım, onarım ve oluşan arızaların süratle giderilmesi ile sistemin etkin çalışacağı ve reaktif enerji tüketim bedelinin önüne geçileceği sonucuna varılmıştır.

BULGU 6: Park, Bahçe ve Benzeri Alanlarda Kullanılan Suların Tespit ve Tahakkuklarının Yapılmaması

Kullanım tasarrufu belediyeler veya diğer kamu kuruluşlarında olan yeşil alan ve sosyal tesis benzeri yerlerde kullanılan sular için idare tarafından tahakkuk ve tahsil işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabetlere, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler.

Su ve kanalizasyon idarelerini kapsayan 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 23'üncü maddesine göre; su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması giderleri için ayrı tarifeler yapılacağı, tarifelerin tespiti ve tahsilatla ilgili usul ve esasların da bir yönetmelik ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Buna göre de İdare tarafından Tarifeler Yönetmeliği çıkarılmış ve ayrıntılı olarak içme ve kullanım ile atık su üreten abone grupları ve bunların tarifeleri belirlenmiştir.

Abone grup ve tarifeleri belirlenmesine rağmen belediye ile kamu kuruluşlarının kullanım yetkisinde bulunan park, bahçe, orta refüj, sosyal tesis, gençlik merkezi, yurt, pazar yeri, taziye evi ve kurban kesim yeri gibi faaliyet alanlarının bilgilerinin eksik olması sebebiyle tahsilat yapılamamakta ve gelir kaybına yol açılmaktadır.

Bahsedilen faaliyet alanlarına ait bilgilerin belediyeler ve diğer kamu kuruluşlarından alınıp, yönetmeliğe göre tahakkuk kayıtlarının oluşturulması ve tahsilinin takibinin sağlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 7: Kaynak ve Yeraltı Sularından Alınan Gelirlerden İlgili Belediyelere Pay Aktarılmaması

İdare tarafından il sınırları içinde bulunan kaynak ve yeraltı sularından alınan kira gelirlerinden ilgili ilçe belediyelerine pay aktarılmadığı görülmüştür.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına göre; kuyu açan kimse, suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir. Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazine veya Devletin tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları, 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye % 25 oranında pay verilir.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3'üncü maddesinin 2'nci fıkrası gereğince mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıfların ilgisine göre, büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına yapılmış sayılacağı hüküm altına alındığından yeraltı sularının kullanım hakkının kiralanması işi de il özel idarelerinden su ve kanalizasyon idarelerine geçmiştir.

Kahramanmaraş İl Özel İdaresinin tüzel kişiliğinin sonlandırılması üzerine 167 sayılı Kanun ile il özel idareleri için verilen kiralama ve kira geliri alma yetkisi artık KASKİ'de bulunmaktadır.

Yapılan incelemede su kaynaklarının kiralanması nedeni ile gelir elde eden KASKİ tarafından, ilgili belediyelere pay ayrılmadığı tespit edilmiştir. Kaynak suları kira geliri tahsilatı olan 1.998.487,54 TL'nin %25'i olan 499.621,89 TL'sinin İdare tarafından ilgili ilçe belediyelerine aktarılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 8: Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Belediyelere Zamanında Aktarılmaması

İdare tarafından belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil edilen çevre temizlik vergileri ile bu vergilerin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme zamlarının ilgili belediyelere zamanında aktarılmadığı görülmüştür.

Kurumun muhasebe verileri ve mali tabloları üzerinde yapılan incelemelerde, 31.12.2021 tarihi itibarıyla 59.859.928,38 TL tutarında çevre temizlik vergisi tahsil edildiği ancak 14.671.808,40 TL'sinin ilgili belediyelere aktarıldığı anlaşılmıştır.

Çevre temizlik vergisi, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 44'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Anılan maddede;

- Büyükşehir belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki meskenlere ait çevre temizlik vergisinin su ve kanalizasyon idarelerince tahsil edileceği,

- Su ve kanalizasyon idarelerinin, konutlara ilişkin olarak tahsil ettikleri çevre temizlik vergisi ile bunlara ilişkin gecikme zamlarının yüzde seksenini, tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde ödeyeceği,

- Tahsil edilen vergi ve gecikme zammının yüzde yirmisinin ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere ilgili büyükşehir belediyesine tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktarılacağı,

- Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre tahsil edilen çevre temizlik vergileri ile gecikme zamlarının ilgili belediyelere zamanında aktarılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 9: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Kurum tarafından vadeli mevduat hesaplarında tahakkuk eden faiz gelirlerinin net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği, banka tarafından faiz geliri üzerinden yapılan stopaj kesintisinin muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri safilik ilkesi" başlıklı 39'uncu maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin "Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri" başlıklı 6'ncı maddesinde ise; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin, tahakkuk esasına dayalı

olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği, söz konusu hesapların bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu belirtilmiştir.

Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "600 Gelirler Hesabı" başlıklı 368'inci maddesinde; bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin 600 Gelirler Hesabında, "800 Bütçe Gelirleri Hesabı" başlıklı 382'nci maddesinde ise, mevzuatı gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatların 800 Bütçe Gelirleri Hesabında izlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, vadeli mevduat hesaplarına tahakkuk eden faizlerin stopaj kesintisi sonrası oluşan net tutarının, aynı rakamlar üzerinden hem 600 Gelirler Hesabına hem de 800 Bütçe Gelirleri Hesabına kayıt edildiği, yapılan stopaj kesintisinin muhasebe kayıtlarında yer almadığı anlaşılmıştır.

Anılan mevzuat hükümleri uyarınca tahakkuk eden faiz gelirlerinin 600 Gelirler Hesabına gayrisafı tutar üzerinden, 800 Bütçe Gelirleri hesabına ise stopaj yapıldıktan sonraki net tutar üzerinden kayıt edilmesi, ayrıca stopaj kesintisinin de 630 Giderler Hesabında gösterilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Her ne kadar Kurum tarafından hatanın düzeltildiği belirtilmişse de, söz konusu işlem 2022 yılında gerçekleştirildiğinden, 2021 yılı mali tablolarındaki hatalı görünüm devam etmektedir.

BULGU 10: İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmaması

Kurumda çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu;

59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2021 yılında 555 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelgesinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede Kurumda görev alan 161 işçiden 40'ının 100 ile 200 gün arasında, 14'ünün 200 ile 300 gün arasında, 3'ünün 300 ile 400 gün arasında, 1'inin ise 492 gün kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemez giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Kuruma ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılmasının sağlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 11: Asgari Ücret Destek Tutarlarının İlgili Kuruma Gönderilmeyip Emanetler Hesabında Bekletilmesi

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamındaki işçilikler için ödenen asgari ücret destek tutarlarının yüklenici hakedişlerinden kesildiği ancak ilgili muhasebe müdürlüğüne gönderilmeyip 333 Emanetler Hesabında bekletildiği görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenen geçici 68'inci maddesi ile bu Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının a bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenler için 2016 yılı Ocak-Aralık döneminde toplam prim ödeme gün sayısının, günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutarın, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edileceğine ve bu tutarın Hazine tarafından karşılanacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Aynı maddenin 8'inci fıkrasında; 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce işverenlerin hakedişinden kesileceği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin 10.02.2016 tarih ve 2016/4 sayılı SGK Genelgesinde ise, bu kapsamdaki İdareler tarafından hakedişten kesilen veya emanete alınan tutarların destek tutarının

---

kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesabına aktarılacağı belirtilmiştir.

2017 ve 2018 yıllarında 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'inci ve geçici 75'inci maddesi hükümleri gereği, belirli şartlarla asgari ücret destek primi uygulamasına devam edilmiştir.

2017 yılına ilişkin asgari ücret destek primi Hazine tarafından karşılanmış; 2018 yılından itibaren ise İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmaya başlanmıştır.

SGK tarafından 5510 sayılı Kanun'un geçici 71'nci maddesi hükümlerine istinaden çıkarılan 27.02.2017 tarih ve 2017/9 sayılı Genelge'de, 2016/4 sayılı Genelge'nin bu Genelge'ye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş, hakedişten kesilen destek primlerine ilişkin özel düzenleme yapılmamıştır. Aynı Kanun'un geçici 75'inci maddesi hükümlerine istinaden çıkarılan 20.06.2018 tarih ve 2018/20 sayılı Genelge'de ise, daha önceki genelgelerde asgari ücret desteğine ilişkin olarak hakedişlerden kesilen veya emanete alınan tutarların genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe, ilçelerde ise mal müdürlüğüne aktarılması gerektiğine ilişkin düzenlemeye atıf yapılmıştır.

İdare tarafından 2016 yılında 83.569,68 TL, 2017 yılında 528.048,05 TL, 2018 yılında 167.329,17 TL ve toplamda 778.946,90 TL olmak üzere yüklenici hakedişlerinden kesilen asgari ücret destek prim tutarlarının, 333 Emanetler Hesabında bekletilmemesi ve ilgili Kuruma gönderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 12: İçme Suyu ve Atıksu Altyapı Tesislerinin İzleme ve Kontrol Sistemlerine İlişkin Çalışmalar ile Altyapı, Üstyapı Tesisleri ve Abone Bilgilerinin Coğrafi Bilgi Sistemlerine Aktarma İşlemlerinin Tamamlanmaması

Su ve kanalizasyon idarelerinin su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesi, sistemlerin izlenmesi ve kayıt altına alınması ile etkili bir su yönetim sistemi sağlanması konusunda sorumlulukları bulunmaktadır. İdareler atıksu altyapı tesislerini de aynı şekilde izleme ve kontrol etme durumundadırlar.

İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği'nin 5'inci maddesi ile Su ve Kanalizasyon İdarelerine; fiziki su kayıplarının ölçüme dayalı olarak belirlenmesi, şebekede etkili bir basınç ve debi yönetimi ile optimum işletme şartlarının sağlanması, sistemi izlemesi ve kayıt altına alması ve etkili bir su

---

yönetim sistemi sağlaması yükümlülüğü verilmiştir. Tebliğ'in devamında bu işlemlere ilişkin ayrıntılar getirilerek;

Su temin miktarlarının hesaplanması maksadıyla gerekli yerlere debi ölçer cihazlarının takılmasını,

Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) veri tabanının kurulmasını, bu sisteme altyapı ve üstyapıların aktarılmasını, CBS'nin ulusal adres veri tabanı, coğrafi adres bilgi sistemi ve abone veri tabanı ile entegre çalışmasını,

İçme-kullanma suyu temin ve dağıtım sisteminin uzaktan sevk ve kontrolü için veri kontrol ve izleme sistemi (SCADA) kurulmasını ve

Mevcut içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin hidrolik modellemesi ve kalibrasyonunun yapılmasını maddeler halinde saymıştır.

İdare bünyesinde bulunan sistem ve tesislerin (içme suyu, atıksu arıtma, depo, terfi merkezi) bazıları tamamıyla uzaktan izleme ve kontrol için kurulan SCADA'ya bağlanamamıştır.

Su kaynaklarının korunması ve verimliliğin artırılması doğrultusunda, içme-kullanma suyunun israfının önlenmesi için temin ve dağıtım sistemlerindeki su kayıpları ile atıksu tesislerinin kontrolü için yukarıda bahsedilen çalışmalara önem verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 13: Sondaj İzni Verilen Kuyulardan Faydalı Tüketim Miktarına İlişkin Takip ve Denetimlerin Yapılamaması

Yeraltı sularının mevcut durumunun korunması, izinsiz ve gereğinden fazla kullanılmasına engel olmak için Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğüne sondaj izni verilen kuyulardan ne kadar su çekildiği veya hangi amaç için kullanıldığına ilişkin takip ve denetimlerin yapılamadığı görülmüştür.

167 sayılı Yer altı Suları Hakkında Kanun'un "Terimler" başlıklı 2'nci maddesinde faydalı kullanım; yeraltı suyunun içmede, temizlikte, belediye hizmetlerinde, hayvan sulamada, zirai sulamada, maden ve sanayide, sportif vesair tesislerde kullanılması, faydalı ihtiyaç ise yeraltı suyunu kullanacak kimsenin faydalı kullanışları için muhtaç olduğu su miktarı şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanun'un 4'üncü maddesinde; kuyu açan kimsenin, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkili olduğunu, bu miktarı aşan suların 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verileceği belirtilmekle beraber, kuyu adedi, yeri, derinliği ve faydalı ihtiyaç miktarının Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tayin ve tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

İlgili Kanun'un uygulanması için çıkarılan Yeraltı Suları Tüzüğü'nün "Yeraltı suyu ile ilgili işlerin kontrolü" başlıklı 11'inci maddesinde; yeraltı suyu aranması, kullanılması, işletilmesi ve tesislerin ıslah ve tadil edilmesi işlerinin verilen belgelere, teknik yönetmeliklere uygun olarak yapılıp yapılmadığının kontrol yetkisinin DSİ'de olduğu belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde sondaj kuyularına ilişkin olarak tüm yetkinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünde bulunduğu anlaşılmaktadır. Sondaj kuyularından çıkarılan suyun kiralanması gereken kısmına ise 6360 sayılı kanun ile büyükşehir olan illerde il özel idarelerin tüzel kişiliğinin kaldırılmış olması sebebiyle su ve kanalizasyon idareleri bakmaktadır.

Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğünce sondaj izni verilen kuyulara ait bilgilerin İdare tarafından Coğrafi Bilgi Sistemine aktararak hem altyapı yatırım planlamalarında hem de abonelik işlemlerinde kullanması gerekmektedir.

Sondaj izni verilen kuyular ve bunların faydalı ihtiyaç miktar sınırlarının aşılmamasının bir şekilde saptanması ile hem kaçak su kullanımlarının önüne geçilebileceği hem de yeraltı sularının korunabileceği sonucuna varılmıştır.

BULGU 14: Taşınmaz Kayıt İşlemlerinin Tamamlanmaması

İdare'ye ait taşınmazların kayıt ve icmal cetvellerinin düzenlenmesi işlemlerinin tamamlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen hükme dayanılarak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlemesine ilişkin esas ve usulleri belirlemek amacıyla çıkarılan Kamu

---

İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik 02.10.2006 tarihinde yayımlanmıştır.

Buna göre, bahsi geçen Kanun ve Yönetmelik kapsamında olan İdare, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kayıtlarını Yönetmelikle belirlenen esas ve usullere göre yapacaktır. Söz konusu Yönetmelik'in;

5'inci maddesinde kayıt ve kontrol işlemlerinin nasıl yapılacağı düzenlenmiş olup, söz konusu taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

6'nı maddesinde taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile ilgili görev, yetki ve sorumluluklar düzenlenmiş, sorumluların kayıtların mevzuata uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını ve bu kayıtlara ilişkin bilgisayar programı, defter ve belgelerin denetime hazır şekilde muhafaza edilmesini sağlamakla yükümlü oldukları hükme bağlanmıştır.

7'nci maddesinde, taşınmazlara ilişkin bilgilerin hangi formlara ne şekilde kaydedileceğine ilişkin düzenlemeler yapılmış, idarelerin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan formların, taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği, daha sonra mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde yer alan örneğe göre taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı belirtilmiştir. Ayrıca, icmal cetvellerinin hangi bilgileri içereceği de anılan maddede düzenlenmiştir.

8'inci maddesinde, kaydı yapılan her taşınmaz için bir numara verileceği, 9'uncu maddesinde ise 7'nci maddesine göre kaydedilen her taşınmaz için taşınmaz ile aynı numarayı taşıyan bir dosya düzenleneceği hükme bağlanmış, bu dosyada hangi belgelerin bulunacağı da belirtilmiştir.

Ancak yapılan incelemede, İdare'de taşınmaz işlemleri ile ilgilenen bir birim olmaması nedeniyle, taşınmazlara ilişkin olarak değerlendirme çalışmalarının yapılmadığı, Yönetmelik ekinde yer alan formların ve gereken taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmediği, taşınmazların numaralandırılmadığı, Yönetmelik'in öngördüğü biçimde dosyalama işlemlerinin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla, yukarıda yer verilen düzenlemeler ışığında, 5018 sayılı Kanun'da kamu kaynağı olarak sayılan taşınmazların hesap verilebilirliği sağlayacak şekilde kayıt işlemlerinin tamamlanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

BULGU 15: Teftiş Kurulu ile Abone İşleri Dairesi Başkanlığı Birimlerinin Kurulmaması

Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre kurulması gereken birimlerinin kurulmadığı görülmüştür.

Kamu kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması, belediyeler tarafından sunulan hizmetlerde kalitenin artırılması, ihtiyaç duyulan nitelik, unvan ve sayıda personel istihdamının sağlanması amacıyla çıkarılan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre İdare E-2 Grubunda Yer Alan Bağlı Kuruluşlar (1.000.000-1.999.999) listesinde yer almaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 9'uncu maddesinde ise; listelerde belirtilen unvanlar kullanılarak idarî birimler oluşturulur, idarî birimler ile bu birimlere ait kadro unvanları arasında yetki ve görev mükerrerliğine yer verilemez ve bu kadro unvanlarından aynı mahiyetteki hizmet ve görevleri ifa edebilecek birden fazla yönetici kadro unvanı ihdas edilemez hükmü yer almaktadır.

Belediye Bağlı Kuruluşları Norm Kadro Standartları Cetveli E-2 Grubunda yukarıda bahsedilen 9'uncu madde hükmüne göre oluşturulması gereken idari birimler arasında Teftiş Kurulu Başkanı unvanı da sayılmıştır. Bu hükme göre İdare bünyesinde yer almayan Teftiş Kurulu Başkanlığı biriminin oluşturulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Ayrıca 459.000 adet su aboneliği sayısına sahip, tahsilat oranı düşük ve harcamalara katılma paylarının tahakkuk ve tahsilatında sorunlar yaşayan İdarede;

Abone kaydı, tahsilat, değiştirme ve kapatma işlemlerini yapmak,

Su sayaçlarının montaj ve kontrolünün yapılmasını sağlamak,

Su ve kanalizasyon bağlantısı yaptırmak isteyen kişilerin taleplerini gerçekleştirmek,

Su sayaçlarının düzenli olarak okunarak faturalandırılmasını ve tahsilâtını sağlamak,

Kaçak su kullananları takip etmek ve haklarında gerekli yasal işlemlerin yapılmasını sağlamak,

Su ve atık su ücret tarifelerini hazırlamak,

Abonelere ait istatistikî bilgileri çıkarmak,

Borçlu olan abonelerin takibini yaptırmak,

Kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma paylarının tahakkuk ve tahsilâtını sağlamak gibi görevleri bulunan Abone İşleri Daire Başkanlığı Birimi veya ilgili Yönetmelik'in

---

Su ve Kanalizasyon İdareleri'ne ait II sayılı Diğer Daire Başkanları Unvanlarından benzer görev tanımına uyan bir daire başkanlığı biriminin oluşturulması ile yukarıda yazılı görevlerin etkili, dengeli, verimli ve kaliteli olarak yerine getirilmesine fayda sağlayacağı değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Gelir Tahsilat Oranlarının Düşük Olması	2015	Kısmen Yerine Getirildi	Bulguya; Raporda Diğer Bulgular Bölümünde (Bulgu 1) yer verilmiştir.
Su Tesisleri ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Tahakkuk Ettirilmemesi	2015	Kısmen Yerine Getirildi	Bulguya; Raporda Diğer Bulgular Bölümünde (Bulgu 2) yer verilmiştir.